

INTERIEUR/NO.5

Het droomproject van Karen Roos

Op een oud Kaap-Hollands landgoed bij Franschoek realiseerde de voormalige hoofdredacteur van Elle Decoration Zuid-Afrika haar droomproject: Babylonstoren. Karen Roos: 'Soms knijp ik mezelf even in de arm. Om zeker te zijn dat het écht is.'

Productie en tekst Jack Meijers / Fotografie James Stokes en Babylonstoren

OP HET LANDGOED IS
- NAAST ONDER MEER
GASTENVERBLIJVEN EN
EEN OPENBARE TUIN -
OOK RESTAURANT
BABEL GEVESTIGD, DAT
VOOR IEDEREEN
TOEGANKELIJK IS. DE
MENUKAART VOLGT
HET ACTUELE
VERSAANBOD UIT DE
EIGEN TUIN. **LINKER-
PAGINA** KAREN ROOS
IS DE INITIATOR VAN
BABYLONSTOREN.

‘De behoefte om dit te delen groeide. Dus waren er gastenverblijven nodig. En een restaurant’

LINKSBOVEN UIT MEER DAN DRIEHONDERD VERSCHILLENDE GEWASSEN STELT DE CHEF VAN RESTAURANT BABEL EEN GEVARIERD MENU SAMEN. WIE BESLUIT ZELF TE KOKEN, MAG PLUKKEN WAT RIJP IS. RECHTSBOVEN OP ENKELE PLEKKEN IN DE TUIN BOUWDE DE ZUID-AFRIKAANSE ONTWERPER PORKY HEFER ZIJN WEAVER'S NEST: EEN VOGELNEST VOOR MENSEN. LINKERPAGINA ZES VAN DE VEERTIEN GASTENVERBLIJVEN BESCHIKKEN OVER EEN EIGEN KEUKEN.

De lachende conciërge heet ons zwaaiend welkom. Ha, we zijn binnen. Een middag in het paradijs. Een wandeling door de tuinen van Babylonstoren, tussen Franschoek en Paarl, brengt teweeg waar het bouwsel uit het bijbelverhaal niet in slaagde. Na een half uur worden we licht in het hoofd, dit komt in de buurt van een extatisch geluksgevoel. Zelfs de meest sceptische reiziger zal het beamen: Babylonstoren is een plek waar hemel en aarde elkaar raken.

Karen Roos, stijlconsultant en voormalig hoofdredacteur van de Zuid-Afrikaanse Elle Decoration, legt uit dat er 'in den beginne' helemaal geen vastomlijnd plan was om hier een Garden of Eden te verwezenlijken. Roos: 'I am very much a city girl. Ik houd van tuinen, maar had nooit de intentie naar het platteland te verhuizen. Al moet ik erbij vertellen dat mijn man - de Zuid-Afrikaanse mediamaagat Koos Bekker (JM) - op een boerderij is opgegroeid.'

In 2007 legden Roos en Bekker de hand op een perceel van meer dan tweehonderd hectare, met een 'working farm' én de monumentale overblijfselen van een van de oudste en bestbewaarde Kaap-Hollandse boerderijen in de wijnlanden. Roos: 'In Kaapstad vind je de beroemde Cape Dutch-stijl maar mondjesmaat terug. Veel is gesloopt en afgebroken.' Het perceel, gelegen in de Drakenstein Vallei tussen Stellenbosch en Franschoek, maakte bij aankoop een wat verwaarloosde indruk. Roos: 'Veel plekken waren drassig. Gelukkig heb ik een paar jaar in Nederland gewoond. Daarom weet ik dat je

zo'n 'wasteland' vol wilde gewassen wel in toom krijgt.' Er waren aanvankelijk geen horecaplannen. 'Natuurlijk werden we geraakt door het schilderachtige bergdecor, de begroeiing en het gouden zonlicht. Verder zijn we er tamelijk onbevangen in gestapt. Ik zag mogelijkheden een paar van de oude bijgebouwen geschikt te maken als studio voor fotoshoots en atelierruimte.'

Ambitieuze plannen

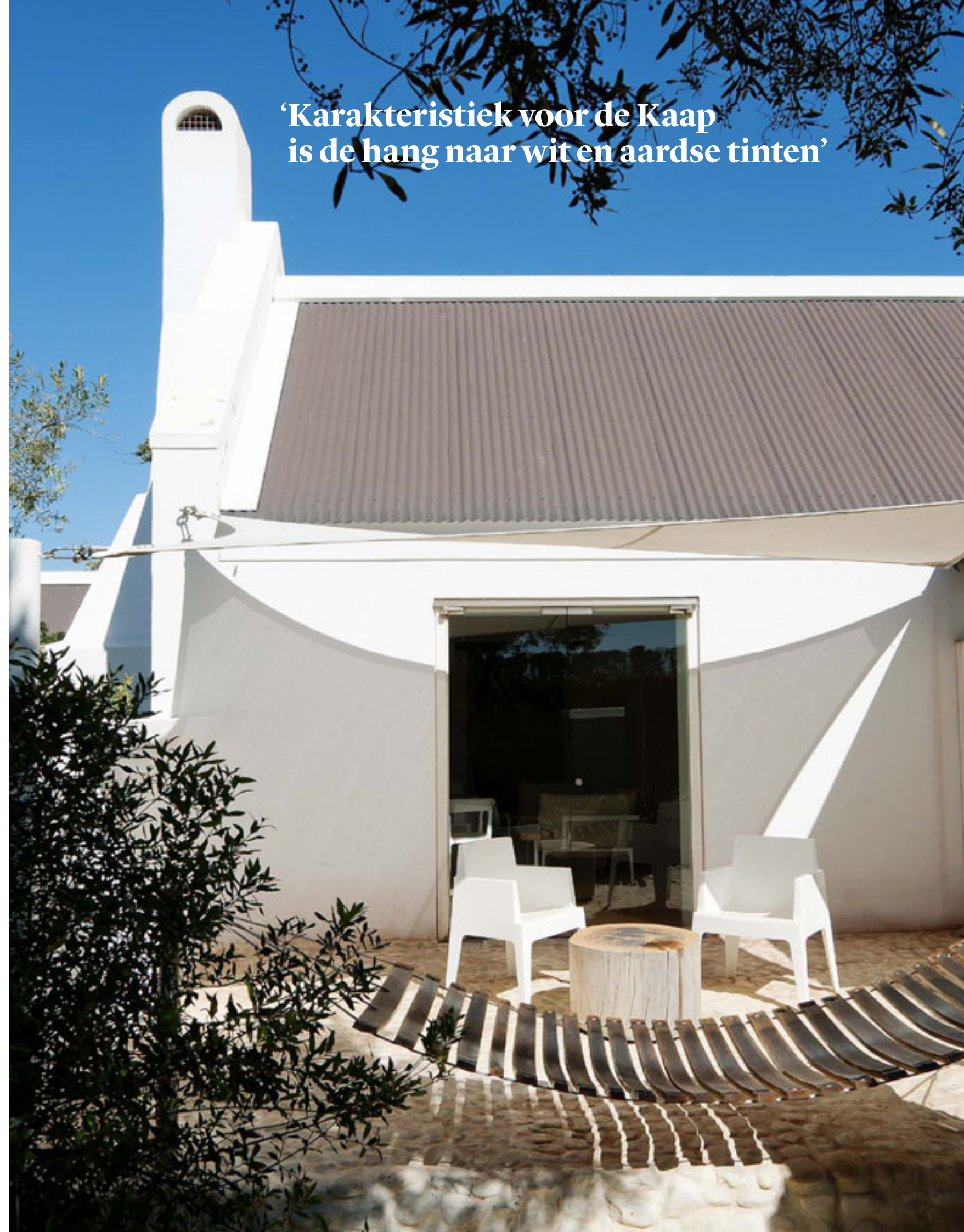
Het plan ontstond om een groente- en fruittuin aan te leggen. Roos: 'Een beetje naar het voorbeeld van de Kaapse Company Gardens uit de VOC-tijd, oorspronkelijk bedoeld om pioniers halfweg tussen Europa en Azië van verse groente en fruit te voorzien.' Roos zocht samenwerking met de Fransman Patrice Taravella, bekend van zijn herinterpretatie van een middeleeuwse kloostertuin bij de twaalfde-eeuwse Prieuré d'Orsan in het dal van de Franse Loire. Roos: 'Taravella is in de eerste plaats architect en daarna pas landschapsdesigner. Op tekeningen structureerde hij een imaginaire tuin met een duidelijke structuur van paden, compartimenten, pergola's, hoge en lage begroeiing. Het zou een stevige ruggengraat blijken.'

Gaandeweg werden de plannen ambitieuzer. Roos: 'Als we 's ochtends opstonden, hadden we weer een ander idee dan de avond daarvoor. Al snel groeide de behoefte om het niet exclusief voor onszelf te houden, maar met geïnteresseerde bezoekers te delen. »

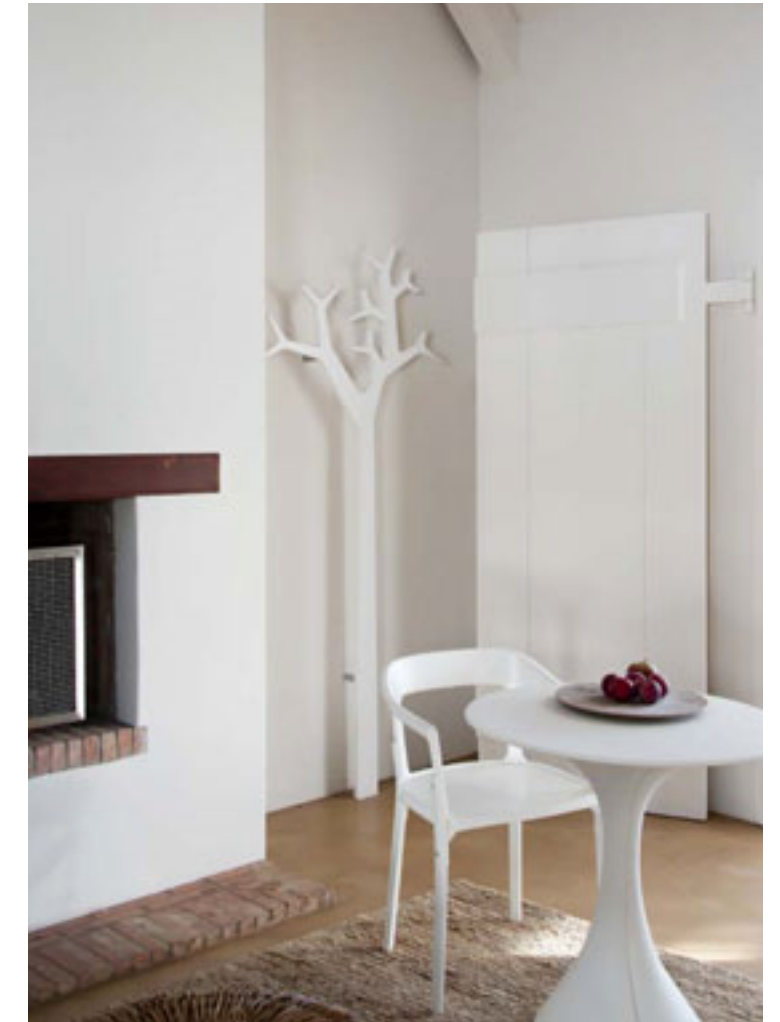
IN TEGENSTELLING TOT DE KLEUREXPLOSIES IN HET NOORDEN EN JOHANNESBURG NEIGT KAREN ROOS NAAR KOEL, KAAP'S UNDERSTATEMENT. **RECHTERPAGINA** DE KAAP-HOLLANDSE 'LANDHUISIES' ZIJN VERBOUWD TOT HOTELACCOMMODATIE. AAN DE ACHTERKANT LEIDEN GLAZEN DEUREN NAAR DE TUIN.

‘Karakteristiek voor de Kaap is de hang naar wit en aardse tinten’

Gasten mogen naar eigen smaak
groenten, fruit en kruiden oogsten

LINKSBOVEN OOK DE SAPJES DIE RESTAURANT BABEL SERVEERT, WORDEN BEREID MET KRUIDEN EN ANDERE SMAAKMAKERS VAN HET LANDGOED. RECHTSBOVEN IN DE GASTENVERBLIJVEN PASTE KAREN ROOS VEEL HOUT, BEIGE, CRÈME EN WIT TOE. KAPSTOK WALL TREE VAN SWEDESE EN DE STEELWOOD CHAIR VAN RONAN EN ERWAN BOUROLLEEC VOOR MAGIS PASSEN PERFECT IN HET BEELD. LINKERPAGINA DE NIEUWSTE AANWINST: EEN ENORME SERRE MET BAMBOE DAK.

Die zouden dan misschien wel wat langer willen blijven, dus hadden we gastenverblijven nodig. En tja: die zouden we dan toch ook wat te eten moeten aanbieden. Daarom besloten we de oude koeienstal als restaurant in te richten.'

Project Babylonstoren – genoemd naar een van de bergtoppen ofwel 'koppies' in het gebied – nam Roos en haar team zozeer in beslag dat het een fulltime baan werd. 'De meeste bijgebouwen waren toe aan een fikse renovatie. Bovendien waren er in de loop der eeuwen allerlei architectonische aanpassingen gedaan die het oorspronkelijke karakter hadden aangetast.' Ze nam zich voor het hoofdgebouw, de koeienstal, de 'landhuisjes', het 'koornhuis', het kippenverblijf, de klokkentoren, de poorten en andere bijgebouwen zo authentiek mogelijk te renoveren. Met stralend witte muren, klokgevels en rieten daken. Roos: 'Er zijn hier in de Kaapse Wijnlanden meer adembenevende landgoederen, maar de combinatie met de Kaap-Hollandse architectuur heeft ons over de streep getrokken. De puurheid van de achttiende-eeuwse vormentaal is onovertroffen. In latere kopieën verwaterde die, werd minder stijlvast. Tijdens de renovatie moesten we met stapels voorschriften rekening houden. Maar dat is prima, beter dan de sloop-maar-raak-onverschilligheid uit de vorige eeuw.'

Typisch Afrikaans

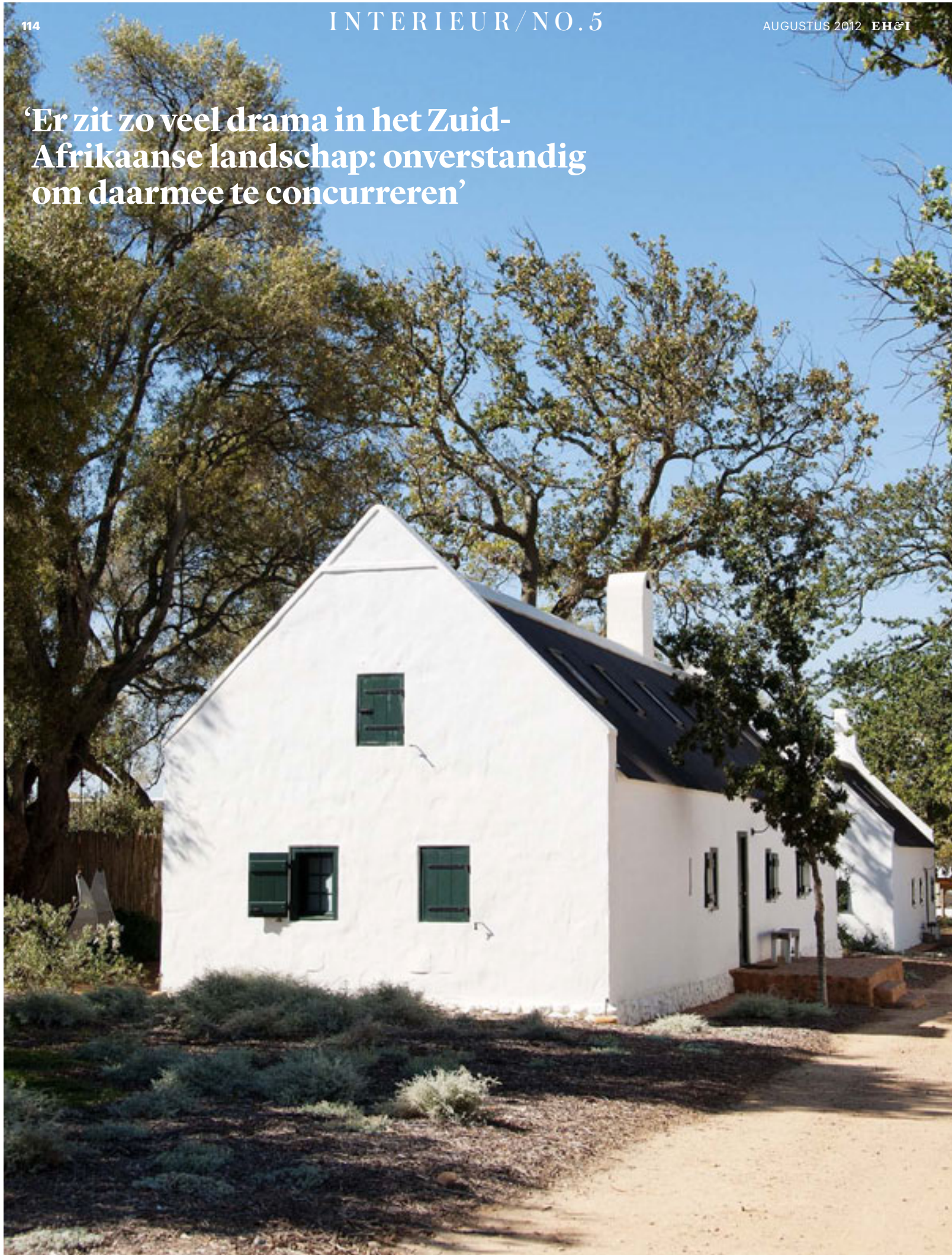
Als voormalige stijlgoeroe van Elle Decoration put Karen Roos moeiteloos uit het archief van designklassiekers en is ze bekend met

het werk van aanstormend talent. In de tuin combineert ze klassieke houten ligstoelen met de Thinking Man's Chair van Jasper Morrison. Ook in de veertien cottages die als gastenverblijf fungeren, stuiten we op een mix van traditionele elementen en eigentijdse blikvangers, zoals de Ghost Chair van Philippe Starck en de Baobab-kapstok van Xavier Lust. Roos: 'Er zijn hier altijd zo veel invloeden van buitenaf geweest dat het lastig is om vast te stellen wat typisch Afrikaans is. Ik beschouw het trouwens als een groei naar volwassenheid dat ik me dat steeds minder afvraag. Vertrouw liever op wat je tegenkomt. Af en toe met het oprichtingsjaar 1690 in je achterhoofd, maar altijd met twee voeten in de 21ste eeuw.'

Opvallend is de consequente toepassing van hout, beige, crème en wit. Roos: 'Het verschil tussen het zuiden en het noorden is opvallend. Johannesburg en omstreken zijn kleurrijker, much more vibrant. De Kaap was altijd een droog gebied, aangewezen op irrigatie. Misschien dat de hang naar aardse tinten daarmee samenhangt. We zijn een jong land, onze stijl en esthetiek zijn nog niet uitgekristalliseerd. Maar zelf heb ik een voorkeur voor understated. Er zit al zo veel drama in het Zuid-Afrikaanse licht en het landschap: onverstandig om daar tegen wil en dank mee te concurreren.'

Een constante in de Afrikaner mentaliteit is volgens Roos de liefde voor je eigen stukje grond. Cultureel gezien is die te herleiden tot de pioniersjaren in de Kaap. 'Door je eigen groente en fruit te verbouwen, creëerde je je eigen aardse paradijsje, hoe hard je er vaak »

‘Er zit zo veel drama in het Zuid-Afrikaanse landschap: onverstandig om daarmee te concurreren’

GASTEN KUNNEN
ONTSPANNEN IN DE
SPA OF AFKOELEN
IN HET ZWEMBAD.
DAARNAAST HEEFT
ELK GASTENVERBLIJF
EEN ROYALE BADKAMER.
LINKERPAGINA OP HET
PERCEEL VAN BABYLONS-
TOREN LIGT EEN VAN
DE BESTBEWAARDE
KAAP-HOLLANDSE
BOERDERIJEN VAN DE
WIJNLANDEN.

‘Ruim driehonderd soorten groenten en fruit: terug te vinden op de menukaart’

RESTAURANT BABEL IS EEN RITJE VAN KAAPSTAD NAAR BABYLONSTOREN MEER DAN WAARD, VOOR DE SFEER EN DE GERECHTEN. **LINKERPAGINA** TEKENINGEN VAN DE OUDE COMPANY GARDENS UIT DE VOC-TIJD HIELPEN FRANSMAN PATRICE TARAVELLA BIJ HET ONTWERP EN DE AANLEG VAN DE GIGANTISCHE TUIN.

ook voor moest ploeteren.’ Gasten van Babylonstoren staat het vrij om naar eigen smaak en inzicht groenten uit de tuin te halen en fruit en kruiden van het seizoen te plukken. Roos: ‘Zes van de veertien gastenverblijven beschikken over een eigen keuken.’ Wie het koken liever aan anderen overlaat, kan in restaurant Babel terecht. Een geïmproviseerde menukaart, handgeschreven op een tegelwand, verklaart wat chef Maranda Engelbrecht aanbeveelt. Uiteraard fladderden de kippen gisteren nog over het erf, trok de vis baantjes in een van de bassins en hadden de bietjes, rabarber en pepers ’s ochtends nog groeiambities. Engelbrecht: ‘Onze kaart schikt zich naar het seizoen. Met meer dan driehonderd soorten fruit, groenten en kruiden om uit te kiezen is er altijd wel een verrassing. We zijn niet op zoek naar andere dingen, maar proberen anders naar de dingen te kijken.’

Tuinwonderland

Karen Roos ziet wel een overeenkomst met haar eigen aanpak. ‘Ook de keuken is basic. Goed, maar zonder liflafjes. Je bord is een bloemlezing van wat je aantreft als je hier rondbanjert. Binnenkort schenken we onze eerste eigen Babylonstoren-wijn, met een 2012-etiket.’ Niets laat ze aan het toeval over. Het sympathieke beeldmerk met vogeltje, pijp en bloem is een creatie van de gerenommeerde Zuid-Afrikaanse designer Peet Pienaar. Tussen de vogelhuisjes in de tuin installeerde ontwerper Porky Hefer een stel cocoon-achtige constructies. Hij baseerde zijn weaver’s nests op de bouwsels van de

weefvogel. Karen Roos voerde haar lijn van simpel-chic consequent door. Met succes, want buitenlandse media struikelen bijna over de bewonderende superlatieven. Babylonstoren wordt omschreven als ‘kitchen-garden wonderland’ (Tatler) en ‘South Africa’s rural oasis offering a garden of earthly delights’ (Cool Hunting). Karen Roos: ‘Soms knijp ik mezelf even in de arm. Om zeker te zijn dat het écht is. Bij een tijdschrift ken je je publiek uit lezersonderzoeken. Nu ontmoet ik de bezoekers bijna elke dag en praten ze terug. Dat is een compleet andere ervaring.’ Die directe feedback brengt Roos en haar staf ook op nieuwe ideeën. Dit voorjaar werd een zesentwintig meter lange, glazen kas met bamboe dak geopend. ‘We gebruiken die als theehuis en voor wijnproeverijen. We wilden een plek maken waar je iets drinkt, een beetje mijmert en eigenlijk niet meer weg wil.’

Met een snik in de stem vertel ik dat ik weg móet. Ik verzeker Karen Roos dat ik nog eens terugkom. Als de clivia’s bloeien en de nectarines rijp zijn. ☺

Drie kwartier van Kaapstad

Babylonstoren ligt op zo’n drie kwartier rijden van Kaapstad in de provincie West-Kaap. Voor informatie over de accommodatie bel (0027) 218 63 38 52. Van woensdag tot en met zondag is de tuin overdag geopend voor niet-gasten. Restaurant Babel is voor iedereen toegankelijk, www.babylonstoren.com.